

СТАНОВИЩЕ НА КНСБ

Относно: Дължи ли се увеличен размер на трудовите възнаграждения на учители и непедagogически специалисти, които са с прекратени трудови договори към сключване на Анекс № Д01-192/10.08.2023 г. към Колективен трудов договор за системата на предучилищното и училищното образование от 06.12.2022 г.

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

Във връзка с подписания на 10.08.2023 г. Анекс към Колективен трудов договор за системата на предучилищното и училищното образование от 06.12.2022 г., предвиждащ увеличение на работните заплати на педагогическите специалисти с 15% и на непедagogическия персонал – съобразно с увеличението на минималната работна заплата за страната и договореностите в чл.28 на КТД, както и поради произволното тълкуване, интерпретиране и прилагане на разпоредбите, изразяваме следното становище:

1. КНСБ споделя становището на Синдиката на българските учители по приложението Анекс № Д01-192/10.08.2023 г. към Колективен трудов договор за системата на предучилищното и училищното образование от 06.12.2022 г., публикувано на сайта на Синдиката.
2. КНСБ смята за правилно, че Анексът към Колективен трудов договор за системата на предучилищното и училищното образование от 06.12.2022 г. , с който е уговорено обратно действие на клаузите на колективния трудов договор предвиждащ увеличение на работните заплати на педагогическите специалисти с 15% и на непедagogическия персонал има обратна сила.
3. КНСБ подчертава, че **Кодексът на труда точно и ясно урежда моментът, в който влиза в сила и действа колективния трудов договор.** Текстът на чл. 54, ал. 1 КТ регламентира, че колективният трудов договор влиза в сила от деня на сключването му, **ДОКОЛКОТО В НЕГО НЕ Е УГОВОРЕНО ДРУГО.** Правилото е, че клаузите на колективния трудов договор действат занапред, за в бъдеще, но страните по договора може да уговорят друго. Под „друго“ законът има предвид друг момент, друга дата, различна от датата на сключването/ подписването му, от

която ще влезе в сила. И обикновено тази друга дата е „задна дата“, т.е. отпреди подписването на Анекса. Анексът е неразделна част от подписания ОКТД от 06.12.2022 г.

4. КНСБ обръщаме специално внимание, че в чл. 27, ал. 1 и ал. 2 на Анекса изрично е записано, че страните по ОКТД се договарят за съответно увеличение на заплатите на педагогическите специалисти и на непедagogическия персонал, **считано от 01.01.2023**. Именно датата **01.01.2023 г. е „другото“, което са договорили страните в Анекса към ОКТД.**
5. КНСБ припомня, че в брой 75 на ДВ от 01.09.2023 г. е публикувана Наредба за изменение и допълнение на **Наредба № 4 от 2017 г. за нормиране и заплащане на труда**. В §2 на изменящата наредба се съдържат промени в Приложение №3 относно минималните размери на основните месечни работни заплати на педагогическите специалисти. Съгласно §3, който е заключителна разпоредба на наредбата, изменяща Наредба № 4, наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в „Държавен вестник“, **с изключение на § 2, който влиза в сила от 1 януари 2023 г.** По този начин наредбата, изменяща Наредба № 4, **също придава обратна сила, обратно действие на увеличението на работните заплати,** освен цитирания по-горе Анекс.
6. Конфедерацията намира за несъстоятелни възраженията на директори на училища, според които учителите трябва да бъдат в трудови правоотношения с училищата към 10.08.2023, т.е. към датата на подписването на Анекса, а не към датата, цитирана в Анекса и в изменената Наредба № 4 – **01.01.2023 г.** Възможно е това тяхно поведение да е резултат от незнание, некомпетентност и т.н. относно особеностите на действие на КТД в случай на обратна сила, но ние не бихме могли да допуснем ощетяване на нашите синдикални членове.
7. КНСБ подчертава, че поради обратното действие на клаузите и разпоредбите, касаещи увеличението на работните заплати на педагогическия и непедagogическия персонал в Анекса и в Наредба № 4, всички учители и непедagogически специалисти в системата на предучилищното и училищното образование, които членуват в Синдиката на българските учители, които са с прекратени трудови правоотношения към момента на сключване на Анекса, но **са били в трудово правоотношение със съответната образователна институция към 01.01.2023 г. до датата на прекратяване на трудовото си правоотношение, независимо от причината за**

прекрътяването, имат право на договорения увеличен размер на възнаграждението.

8. **Конфедерацията уточнява, че увеличеният размер на възнаграждението се дължи за периода от 01.01.2023г., (Началният момент) до датата на прекрътяване на трудовия договор на служител (крайният момент).** Именно за този период всеки учител/непедагогически специалист - член на СБУ, има право да потърси доброволно изплащане на увеличения размер на трудовото си възнаграждение от образователната институция, в която е работил. Ако доброволното изплащане му бъде отказано, същият има право по съдебен ред в рамките на давност от 3 години, съгласно чл. 358, ал. 1, т. 3 от Кодекса на труда, да търси неизплатеното си трудово възнаграждение в договорения увеличен размер.

9. **КНСБ съветва всеки учител, съответно непедагогически специалист, членуващ в СБУ да се запознае със становището на Синдиката на българските учители.**

Всеки учител или непедагогически специалист, който е бил в трудово правоотношение към 1 януари 2023 г., независимо от това, че към 1 август 2023 г. е бил вече с прекратено трудово правоотношение, има право да потърси изплащане на полагащото му се увеличение на основание Анекс № Д01-192/10.08.2023 г. към Колективен трудов договор за системата на предучилищното и училищното образование от 06.12.2022 г. първо от директорите на училищата по доброволен път, а след това, ако получи отказ - по съдебен ред в рамките на 3-годишната давност, за която споменахме по-горе.

Увеличението по Анекса се отнася за трудовото възнаграждение, получавано от 1 януари 2023г до датата на прекрътяване на трудовото правоотношение.

ВМ/ТТ